

## Parc da vent Lumnezia – in schem d'in project moribund

Cun in fegl sgulont vulan ils projectaders dil parc da vent fa crer nusauters che l'installaziun da grondas petgas da fier sil fil exponiu digl Umsu seigi ina innovaziun revoluziunara. E lu buca mo ina da quellas construcziuns enor- mas vulan ei tschentar naven dalla Cauma dall'Alp da Lumbrein tochen sin Scharls, mobein 16 petgunas e lu aunc vinavon 10 da quellas dil fil via- den encunter Cavel. Ils promoturs fan en la circulara negin paleis dallas di- mensiuns da quellas tuors che duessen purtar ils indrezs per trer a nez l'ener- gia dil vent. Els tschontschan mo sur della grondezia dils fundaments ed au- ter nuot. Sch'ins va en els detagls anflan ins lu tgei monsters da tuors che duein vegnir construi. Ils fundaments d'in- stallaziun eolica ein per ordinari buc objects che crodan en egl, mobein la construcziun sur ils fundaments ei quei che disturba il maletg. Ed en quei cass concret seresulta in disturbi optic im- mens ed ina disfiguraziun d'in'entira cuntrada. Avon cuort temps han ins sa- viu leger en La Quotidiana ina remar- cabla constataziun d'ina persuna d'or- deifer: Tgei bellezza cuntrada semuos- sa sunter il caraun sur Cumbel a tuts quels ch'arrivan en Lumnezia. E gest quei toc cuntrada duei vegnir devastaus opticamein tras tuors massivas da fier. Quellas tuors da fier regordan mei alla tuor Eiffel a Paris. Ins savess dir ch'ei vulan montar copias en miniatura dal- la enconuschenta tuor. Aber aschi mi- niatur ein ellas lu tuttina buc. Tenor la descripciun duein ils peis da quellas tuors esser circa 20 meters in ord l'au- ter. Quei cuviera schon in detg spazi

per mintga tuor. Sin ina basa da 20 sin 20 meters san ins construir in detg ba- ghetg! E lu l'altezia: Ins anfla indica- ziuns che quellas tuors savessen con- tonscher altezias tochen rodund 80 meters! Ei quei l'innovaziun digl onn 2019? Buca mo ina tuor, mobein 16 da quels monsters! Ins sa buca tschin- tschar ch'ei settracta da guilas, tschenta- das sin il fil. Ei settracta da 16 stabili- ments, mintgin pli gronds che mintga clutger en la vischinonza. Ina tala de- vastaziun della cuntrada ei semplamein buca d'acceptar.

Ins sa sedumandar daco che quellas tuors ston haver talas dimensiuns. Normalmein fan ins gie petgas finas per da quels indrezs da vent (mira ma- letg LQ dils 9 da schaner 2019). Ord las informaziuns fetg scartas – ei quei il mussament ch'ils projectaders san sezs buca propi tgei ch'els vulan? – anflan ins entgins cavazzins per la raschun. Inaga va ei per ils transports. Funda- ments pigns drovan meins betun che fundaments gronds. Ina tuor construi- da sil plaz ord elements da fier selai transportar senza problems. Aber ei drova dabia fier. La tuor sto la finala es- ser aschi lada ch'igl entir indrez seder- schi buca cura ch'ei suffa. Quei ei in motiv. Da l'autra vart vulan ins ir cun la via per ils transports atras la tuor per saver facilitar la montascha dils indrezs necessaris sin ina moda senza ina crana supplementara. Quei pretenda halt era che la tuor sto esser aschi lada ch'in carr da vitgira – e lu buc il pli pign – possi carrar tras la tuor. E l'altezia? Ils projec- taders ein sedecidi da montar propellers (ins sa era dir rodas da vent) cun

mo dus bratschs enstagl da treis. Ei dat arguments persuenter. Per puder pre- star la medema forza sco propellers cun treis bratschs ston quels da dus bratschs esser empau pli liungs. La consequen- za ei lu halt dad alzar empauet igl ischel dil generatur. La tuor vegn conse- quentamein in tec pli aulta. Che propellers da dus bratschs fan in tec dapli canera che quels da treis bratschs ei cheu irrelevant.

En il fegl sgulont tschontschan ils promoturs surtut dils fundaments e con tgunsch che quels seigien d'allon- tanar il di ch'ins drovi buca pli els. Co fuss ei d'allontanar ils fundaments dils indrezs ch'ins ha giu installau per la mesiraziun dil vent? El territori da me- siraziun anflan ins aunc autras reston- zas che derivan da quels indrezs che fussen da dismetter. E la finala: Tgei ca- pitass pomai cun il carezau baun sigl Umsu?

Clau Foppa, Glion

### Reglas da gi

La pagina dallas «opiniuns» è ena plattafur- ma d'opiniuns per lectouras e lectours davart temas d'interess general. Pi curta tgi l'opi- niun è, e pi gronda la schanza tg'ella vigna publitgeida. Brevs anonimas u multiplitgei- das u brevs cun cuntign diffamant na vignan betg publitgeidas; tot sagond dumonda la re- dacziun alla cunterpart da piglier posiziun. Las contribuziuns vignan publitgeidas ade- gna cuagl nom cumplet. La redacziun decida davart la tscherna e schi la contribuziun stò neir scursaneida; la redacziun na magna ni- gna corrispondenza e dat nigns telefons. Brevs da lectours tgi sa refereschan ad ena contribuziun cumpareida ainten La Quotidia- na ston menziunar igl tetel ed igl datum cura tgi la contribuziun è cumpareida.